

ФОТОКОНКУРС

Миттєвості щастя

Департамент соціального захисту населення Закарпатської ОДА організував і провів фотоконкурс «Миттєвості сімейного щастя». Мета заходу — сприяти відродженню і популяризації національних цінностей української родини, привернути увагу місцевої влади, громадськості до проблем і розвитку інституту сім'ї.

На конкурс надійшло 25 фоторобіт восьми учасни-

ків. Світлина експонувалася в атріумі будівлі ОДА та облради. Тут же одразу після огляду експозиції кожен охочий міг проголосувати за вподобані фото.

І ось конкурсна комісія визначила переможців. Перше місце посів майстер об'єктива Ярослав Макар з Ужгорода за «Сімейні розваги». Друге — у роботи «Працюємо ра-

зом» Володимира Іржака зі Сваляви, а третє — знімок «Батьки і діти» ужгородки Анастасії Савельєвої. Переможці отримали дипломи і цінні подарунки. А глядачі — приємні емоції.

Василь НИТКА.

Ужгород.

На фотоєтюді та знімках: роботи-переможці конкурсу.

Фото надано прес-службою ОДА.

«Служба розшуку дітей» 0-800-50-14-14. www.detipoisk.com

Валерія Мішкої

Одещина. Допоможіть знайти 14-річну Валерію Мішкої! Ще 26 квітня дівчина разом зі своїм братом пішла з навчального закладу в Білгороді-Дністровському. Досі про дітей немає жодних звісток.

Прикмети Валерії: на зріст 150 см, худорлява, темні очі, темне довге волосся. Має шрами на правій руці. Одяг: зелена куртка, джинсова сукня, рожеві кеди, сірі штани.

Софія Шептицька

Київщина. Допоможіть знайти 16-річну Софію Шептицьку! 10 лютого дівчина пішла з дому та досі не повернулася. Де вона нині — невідомо. На зріст Софія 175 см, худорлява, має чорне волосся. На лівій руці є татування.

куртка, джинсова сукня, рожеві кеди, сірі штани.

ЧАС ГРИМАС

Олена (ім'я змінено) їхала за кордон працювати офіціанткою за викликом подруги дитинства. Насправді 20-річну дівчину продали в сексуальне рабство. З його тенет вінничанку визволяли українські дипломати і поліція.

Цю історію розповіла Любов НИКОДИМ — головний спеціаліст відділу сім'ї, гендерної політики та протидії торгівлі людьми департаменту соціальної та молодіжної політики Вінницької ОДА. Вона безпосередньо спілкується з кожним, хто побував у схожій ситуації і звернувся по допомогу. І хоча професійна етика забороняє називати прізвища постраждалих, на думку пані Никодим, ця історія може стати пересторогою для інших, особливо для тих, хто шукає роботу за кордоном.

Обіцяла роботу офіціанткою

Подруга довго спокушала Олену прийняти до неї. Говорила, що боятися нема чого, бо в мусульманській країні дуже суворі закони, особливо щодо сімейної зради. Що почувається тут у сто разів краще, ніж удома, бо за місяць отримує більше двох тисяч доларів плюс чайові. І таку само платню обіцяла Олені. Але дівчина їхати не поспішала.

Тож подруга виявила категоричність: «Або ти їдеш (саме є вільне місце!), або я пропоную його іншій людині». Така постановка питання підштовхнула Олену зібратися в дорогу.

В аеропорту чужої країни вінничанка почувалася, як на сьомому небі. Все навколо було залито сонцем, багато чужих людей. Але ж її міцно обіймала подруга: «Яка я рада тебе бачити! Нарешті ми знову разом, як колись!» Вони й справді росли разом, навчалися в одній школі, ходили на дискотеки.

Продала подругу дитинства у сексуальне рабство

А потім подруга поїхала на заробітки. Хіба могла Олена бодай на хвилину припустити, що її вже... продали.

З аеропорту їх доставили автомобілем до окремого будинку. «Тут тимчасово перебуватимеш, поки не оформлю документи. Закони у них надто суворі, без документів на вулицю — ні ногою, — наголошувала подруга. — Потрапиш у руки поліції — одразу депортують назад додому. Тут жінку можуть камінням забити! Тож краще лишайся в будинку, поки не владнаю все з документами. Давай паспорт...»

«Якщо не врятуєш мене — живою не побачиш»

Навідалася подруга і наступного дня. Принесла трохи харчів. Обнадіяла, що документи вже передала в роботу. Треба чекати. «Не хвилюйся, зі мною не пропадеш, — заспокоювала гостю. — Самій не нудно?»

Остання фраза і лукава посмішка подруги трохи насторожили Олену.

Увечері вона почула, як хтось відчиняє двері. На порозі з'явилася двоє чоловіків. Дівчина злякалася. Вони щось говорили до неї, піднімаючи вгору великий палець. Вона нічого не розуміла. Тільки раз-по-раз повторювала їм ім'я подруги. Сподівалася, що та прийшла разом з ними і зараз теж з'явиться. Але не так сталося.

Що вона могла вдіяти проти двох чоловіків? Благала не чіпати її. Тільки усміхалися у відповідь. Тільки під ранок залишили її. Вони пішли, а Олена гіркими слізьми вмивалася у ванній кімнаті. В цей час вхідні двері будинку знову відчинилися.

«Олено, ти де? — почула голос подруги. — Ти плачеш? Ото біда

велика — з чоловіками переспала. А жити ж за щось треба. Хіба я знаю, скільки ще чекати тих документів — місяць чи два. Та й роблять їх не безплатно. Ти гроші маєш? Так що, подруго, не розпускай нюні. Молода, красива, нічого з тобою не станеться».

Увечері ситуація повторилася. Тільки вже прийшов інший чоловік. Не часто випадало їй залишатися вночі самій. Дівчина зрозуміла, в яку халепу втрапила.

Подруга теж постійно з'являлася. Якось Олена запитала її про гроші. Та відповіла, що витрачає їх на харчі, на шампуні, збирає, щоб заплатити за документи. «Для чого вони тобі, все одно ж навіть за поріг не вийдеш».

— Я мамі обіцяла подзвонити, — сказала Олена.

— На, дзвони, — подала телефон. — Тільки слухай мене уважно. Маєш сказати одне: «У мене все добре». Спробуєш говорити інше — приб'ю».

Била не подруга. Руки розпускали деякі з клієнтів. Знущалися. Тягали за волосся. Силою заливали в горло спиртне.

Однієї ночі незваний гість трохи перебрав алкоголю і заснув. На тумбочці лежав його телефон. Олена зрозуміла, що це її чи не єдиний шанс зателефонувати мамі. Код знала, номер теж. Два рази перед тим дзвонила з телефону подруги.

...На другому кінці довго не відповідали. Олена, сховавшись у ванній, тремтіла з переляку. Незнайомець міг прокинутися будь-якої миті. Нарешті почула голос мами.

«Якщо ти мене не врятуєш, живою не побачиш! Ти чуєш, мамо?» Від таких слів її мама, мабуть, посивіла. Жінка знала місто, в яке

поїхала донька. Знала прізвище подруги. Одразу пішла в поліцію.

Поліцейські виламали двері

У нашій поліції маму Олени чекало велике розчарування. Чи то її неправильно зрозуміли, чи з інших причин, але справою займатися не стали. Та коли жінка виходила з кабінету, побачила на стенді номер телефону довіри, за яким пропонували звертатися з питань торгівлі людьми.

— Після дзвінка схвильованої жінки ми одразу запросили її до себе, — каже Любов Никодим. — Вислухали. Сказали написати заяву з проханням визволити дочку і повернути додому. Електронною поштою відправили в консульство нашої країни у місті, де утримували вінничанку.

Любов Никодим наголошує, що дуже ефективно спрацював консул. Він звернувся в тамтешню поліцію. За його зверненням порушили кримінальну справу.

— Вінничанку визволили через три дні після того, як ми надіслали заяву, — розповідає пані Любов. — Це дуже короткий час. Поліцейські зуміли розшукати будинок, у якому утримували нашу землячку.

Пізніше дівчина розповідала, що пережила ще один стрес. За її словами, поліцейські виламали двері й увірвалися у будинок зі зброєю.

Тих, хто утримував її, судили. Весь цей час, поки тривало розслідування, судові засідання, Олена залишалася в чужій країні. Так минуло ще понад півроку.

— Там свої закони, — каже Любов Никодим. — Тому вінничанку не відпустили на батьківщину. Весь цей час вона перебувала в одному з соціальних гуртожитків.

Після повернення до Вінниці дівчина пройшла реабілітацію. Отримала статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми. Держава надала їй матеріальну допомогу. Коли чує, що хтось їде за кордон працювати офіціанткою, її наздоганяють жадливі спогади й страх.

Запам'ятайте телефон лінії довіри

Телефон довіри — 0800-75-04-75.

За ним можна повідомляти не тільки про випадки торгівлі людьми та їх примусового утримання, а й про домашнє насильство. «За цим номером можна також проконсультуватися перед поїздкою за кордон, — радить Любов Никодим. — Вам нададуть поради, як уберегти себе від складних ситуацій».

Христина Орлова, виконавча директорка ГО «Джерело надії», застерігає:

«Послуги з працевлаштування за межами держави пропонують немало компаній, однак тільки 10% з них працюють офіційно. Договір на роботу укладайте тут, в Україні, і не лише англійською, а й державною мовою.

У жодному разі нікому не видавайте свій паспорт! В окремому місці тримайте його копію. Обов'язково запишіть, а краще запам'ятайте номер телефону консульства чи консульства країни, в яку їдете. Українське МЗС запровадило програму під назвою «Друг». Вона дає можливість зареєструватися у посольстві чи консульстві кожному, хто перебуває у чужій країні. До таких людей час від часу телефонують, цікавляться їхніми справами».

Розмовляв Віктор СКРИПНИК.

Сповідь страдниці з Надчиць

ІІ ІСТОРІЯ

Жителька села Надчиць Млинівського району Рівненщини Ганна Микитівна БАРДАН (на знімку) з'явилася на світ у вересні 1944-го в сім'ї Микити Микитовича та Ольги Купріянівни ВОЛЯНЮКІВ. Гітлерівських зайд уже вигнали з наших країв, Червона армія добивала ворога в країнах Європи, серед визволителів був і Микита Волянюк.

Почали із землянки

Бравий воєнка повернувся до родини 1946-го, бо після переможних залпів травня 1945-го ще рік служив у війську. А вдома фронтовика чекала дружина і дволітня Ганнуся. Як часто трапляється в багатьох родинах, теща не сприймала зятя, а свекруха — невістку, тож подружжю Волянюків не вдалося прилаштуватися у батьківських оселях, і вони розпочали власний благоустрій із... землянки, де й минула дещиця дитинства крихітки Ганнусі.

Утім, згодом у сільській раді, де працювали родичі, змилостивилися і надали хату: із того помешкання Ганя проклала стежину в перший клас. Але чуже — не своє, відтак 1955 року Микита Волянюк разом із іншими односельцями поїхав на заробітки на Херсонщину. Заробив 8 центнерів збіжжя, 2 центнери борошна. На виручені за них кошти придбав будівельні матеріали і звів хату.

А 1957-го лелека приніс подружжю синопка Микиту, отож у Надчицях з'явився другий Микита Микитович Волянюк....

Заміж за однокласника

Після семирічки Ганя разом із подругою навчалася краєцького ремесла неподалік рідного села в так званій колонії Вигода. Щоправда, не довелося їй шити модні сукні та костюми, бо три роки працювала в лісогосподарській бригаді місцевого лісництва. Мама хворіла, тож було не до мод і фасонів.

У 1964—1965 роках Ганя завідувала місцевим клубом і за сумісництвом працювала санітаркою у фельдшерсько-акушерському пункті. Згодом закінчила шестимісячні курси продавців, однак жодного дня не стояла за прилавком, бо народився син — первісток Олежик. Ганна Микитівна працювала й обліковцем на тваринницькій фермі. А потім вийшла заміж за однокласника Володимира Бардана. У шлюбі з ним Ганна дала життя синові Володі, Саші, Едуарду, Ігорю, а також донечці Еллі. Нині у них свої сім'ї, дехто уже дочекався онуків...

Випробування Афганістаном

А в середині вісімдесятих років минулого сторіччя Ганну Микитівну випробував... Афганістан. У травні 1985-го на строкову службу призвали найстаршого сина Олега. Після шестимісячного перебування в навчальному підрозділі Олег Бардан потрапив до складу так званого обмеженого контингенту радянських військ у Демократичній республіці Афганістан. Хоч як намагався син заспокоїти

материнське серце, але не вдалося. «Із-за річки» Олег надіслав лист, у якому повідомляв, що в нього все добре і служба минає нормально... у Ташкенті. Тут син зробив промах, бо на той час мама вже три роки працювала листоношею і добре знала: листи з позначкою «польова пошта» — з-за кордону. Отак Ганна Микитівна вирахувала, що Олег — в Афганістані. Крім цього, ще однією підказкою стали закреслення військової цензури. Хоч як намагалася матуся розшифрувати заретушовані рядки, але не вдалося.

Слава Богу, півтора року під чужим сонцем минули, і Олег — живий і здоровий — повернувся до рідних. Хтозна, може, гілочка свяченої верби, яку няня вручила синові і яку воїн у найскрутніші миті солдатських буднів носив у військовому квитку, відвела біду...

Смуга втрат і душевного болю

Повиростали діти, а клопоти множилися в геометричній прогресії. Власні та дитячі, бо між ними турботлива мама завжди ставила знак рівності. А потім розпочалася смуга життєвих втрат і прикрощів. 2007-го не стало чоловіка Володимира. За два роки — інсульт у сина Володі. Він отримав інвалідність, але з Рівного, де мешкає, самотужки приїздить і при нагоді навіть намагається допомогти неньці.

Того ж року Ганні Микитівні довелося витримати ще один несподіваний удар долі: передчасно відійшов у засвіти син Олександр, залишивши по собі вічний біль і смуток. Розрада — внуки Віталік і Дмитро: як родинна естафета від Олександра.

А 2011-го настала черга випробувань для самої Ганни Микитівни. Цукровий діабет підступно зробив свою чорну справу, і в грудні 2011 року млинівські хірурги ампутували жінці чотири пальці лівої ноги. Тоді більш як півроку Ганна Мики-

тивна перебувала в хірургічному відділенні Млинівської центральної райлікарні, хоча за все життя до цього жодного разу в лікувальний заклад не потрапляла (звісно, не рахуючи пологового відділення).

Здавалося, що з пастки підступного діабету вдасться виکارбатися... Однак у травні 2012-го довелося ампутувати ліву ногу, а за рік — і праву. Причому мужня жінка не впала у розпач. І нині із вдячністю згадує весь персонал і завідувача хірургічного відділення Григорія Хоронжака, який годинами просиджував біля неї, хірургів Ананія Баденика та Ярослава Данильчука...

Відчула підтримку рідних

Після лікарні знесилена жінку забрав до своєї оселі брат Микита. І хоч у нього затишно, комфортно, та й його дружина Віра опікувалася зовицею, але Ганні Микитівні хотілося у свою хату.

Зрозуміло, що налагоджувати будні було непросто, однак поруч були сини Олег, Едік, Ігор. Після піврічного запусання довели до пуття оселю. Син Ігор привіз інвалідного візочка, який для Ганни Микитівни став своєрідним віконечком у світ. Неподалік сусіди Михайло Кудрик і кума Галя тримають у полі власного зору побут сусідки, заходять і допомагають. І син Володя з Рівного навідується. Та найчастіше мопедом приїздить брат Микита.

А ще Ганна Микитівна щедро виголошує слова вдячності голові Ярославицької ОТГ Леоніду Пруднікову, старості Новоукраїнського старостинського округу Анатолію Фоміну, які по-синівськи оточили її увагою та опікою, навідуються до її оселі. І роблять не просто візити ввічливості, а допомагають словом і ділом. Згладжує складні будні й Тетяна Зінчук: Ганна Микитівна не пригадує, яку посаду обіймає ця приємна молода жінка в Ярославицькій ОТГ, бо найперше оцінила її сердечність і душевне багатство.

Ганна Микитівна вистояла у складні перші післяопераційні місяці, тож нині, так би мовити, при звичайності до викликів долі і дає собі раду. У вільний час любить читати — налягає на періодіку.

Крім того, не полишає господарських справ. І хоча живності не тримає, але, скажімо, консервації торік заготовила 60 слоївків: варення з вишні, черешні, аличі, яблук... Мало яка господиня «дотягне» до цього показника.

В останні роки на низку клопотів зі здоров'ям Ганни Микитівни наклалася ще одна тривога: наймолодший Ігор перебуває в зоні Операції об'єднаних сил. Третій рік син захищає державний суверенітет і територіальну цілісність України на сході країни. І тепер син хвилюється за ньеньку, надсилає їй коштів, а вона молить Бога, щоб рідна кровиночка вціліла на війні й щоб усі українські звитяжці повернулися живими і неушкодженими до батьківських порогів. Важкі думи-переживання, постійний стрес підточують нервові сили, але не зменшують ліміту оптимізму, якого у Ганни Микитівни вистачає на сімох здорових...

Віталій ТАРАСЮК.

Млинів Рівненської області.

Фото автора.

УСМІХНІТЬСЯ

Консенсус

У нашій родині все, що стосується виховання дитини, вирішується консенсусом. Тобто обопільною згодою. Так було заведено від самого початку.

Пам'ятаю, коли купували дитячий візочок, дружина зупинила свій вибір на тому, що був із пневматичною підвіскою. Я показав на інший, котрий коштував удвічі дешевше, але дружина презирливо фиркнула: «Ти що, збираєшся дитину возити в цьому драндулеті?» «Може, ти хочеш візочок із кондиціонером?» — підпустив шпильку я. «А що, є й такі?» — насторожилася дружина. Слава богу, такого не знайшлося, і консенсусу було досягнуто.

Коли настав час влаштовувати дочку в дитячий садок, жінка обрала найпрестижніший, де дітей виховували за особливою вальдорфською системою. Щоправда, плата була захмарна, і розміщувався цей дитсадок в іншому кінці міста, возити дитину туди було незручно: доводилося вранці вставати на годину раніше, а я сова, люблю поспати. Та дружина

сказала: «Нічого, повозиш, тобі це по дорозі. Зате дитина одержить правильний розвиток. Ти хіба проти?» Ну який батько не хоче, щоб його дитина правильно розвивалася?! У підсумку знову в нас вийшов консенсус.

Історія про те, як ми влаштовували своє чадо в школу, гідна пера письменника Б. Акуніна, тобто Чхартишвілі. Спочатку влаштували дочку в школу з балетним ухилом, потім перевели в англійську, до того ж записали в музичну. Суєти, капризів, ахів і зітхань було море, але зрештою за всіма пунктами досягли згоди. Життя ніби владналося, і я з полегшенням зітхнув: гора з плечей. Однак рано радів. Дочка підросла й зажадала собі собаку. Так не просто, а рідкісної породи з хитромудрою назвою. Я ж, зізнатися, собака терпіти не могу відтоді, як у дитинстві сусідський мопс вкусив мене за ногу. Дружина стала на бік дочки: мовляв, вона стомлюється від навчання, їй потрібна релаксація. Тут уже мені довелося здатися. У будинку з'явився собака розміром з рукавицю, але примхливий, як принцеса. Іст тільки телятину, зварену в молоці, спить у моєму улюбленому кріслі й... любить слухати Баха.

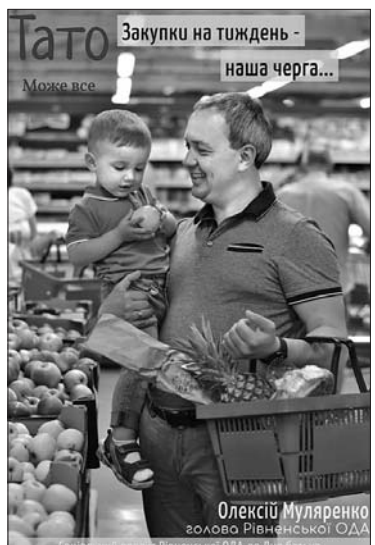
Тепер я встаю вдосвіта, і в сніг, і у вітер, і «у зірок нічний політ» виводжу на прогулянку цю химерну істоту. Такий от консенсус. Я так і називаю скорочено собачку — Консенс.

Мефодій МАРТИНОВ.
Донецьк.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

СОЦІАЛЬНИЙ ПРОЕКТ

Відомі чоловіки Рівного взяли участь у соціальному фотопроєкті «Тато може все». Його до Дня батька організувала Рівненська ОДА. Мета — подолати стереотипи щодо розподілу сімейних обов'язків жінок і чоловіків.

Тато може все!

«Ми відгукнулися на пропозицію Мінсоцполітики організувати інформаційну кампанію до Дня батька, де б наголошувалося на ролі чоловіків у вихованні дітей та рівному розподілі домашніх обов'язків. Вирішили піти до цього креативно. Ми хотіли розповісти історію про те, що традиційно жіночі обов'язки в сім'ї чудово може виконати тато. Так і виник фотопроєкт «Тато може все». Залучили відомих чоловіків Рівного, щоб на цю тему звернули увагу якомога більше людей», — розповідає радник голови Рівненської ОДА Ірина Михалевич.

Узяти участь у проекті зголосилися відомі чоловіки Рівного: голова ОДА Олексій Муляренко, медіаексперт Сергій Штурхецький, громадський діяч Святослав Клічук, начальник обласного управління молоді та спорту Віта-

лій Ліпський, керівник «Агенції регіонального розвитку» Олександр Процюк, експерт у галузі комунікацій Юрій Дюг, журналіст Дмитро Леонтьюк, фахівець медичної

сфери Олег Вівсяник, шоумен Місік Gonibez, громадсько-релігійний діяч Олександр Третяк.

Тетяна ПАНАСЮК.
Рівне.

Фото надано прес-службою РОДА.